

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 44C/63/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320206655
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladislav Birás, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2022:1320206655.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III sudcom JUDr. Vladislavom Birásom, PhD., v spore žalobkyne: V. D., narodená XX. apríla XXXX, trvalým pobytom v Z., G. XXXX/X, zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 29, IČO: 47 234 466, proti žalovanej: M.. N. N. K., súdna exekútorka, narodená XX. mája XXXX, so sídlom exekútorského úradu v Bratislave, M. rad XXXX/XX, IČO: 42 354 782, zastúpenej advokátskou kanceláriou LÖWY & LÖWY s. r. o., so sídlom v Bratislave, Slowackého 56, IČO: 47 236 230, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 895,34 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava III 19. júna 2020 domáhala, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej sumu 895,34 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 895,34 eur od 13. júna 2020 do zaplatenia z titulu nevydania bezdôvodného obohatenia predstavujúceho odmenu exekútora (žalovanej) a náhradu hotových výdavkov.

1.1. Svoju žalobu odôvodnila tým, že sa proti nej viedlo exekučné konanie na Okresnom súde Pezinok pod spisovou značkou 1Er/353/2012, EX 208/2012, predmetom ktorého bolo vymoženie pohľadávky spoločnosti Majetkový Holding, a.s., so sídlom v Bratislave, Staromestská 3, IČO: 35 823 364, prisúdenej rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., z 28. júna 2011 sp. zn. A1010010. Na vykonanie exekúcie bol poverený súdny exekútor M.. M. G., ktorého v jeho činnosti neskôr nahradila žalovaná.

1.2. Žalobkyňa ako povinná v rámci uvedeného exekučného konania podala 26. novembra 2012 návrh na odklad exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie, ktorú považovala za neprípustnú z dôvodu, že rozhodcovský súd si založil svoju právomoc na rozhodcovskej doložke, ktorá bola ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve neplatná. Okresný súd Pezinok uznesením zo 16. mája 2013 č. k. 1Er/353/2012-162 jej návrhy na odklad a zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie, ktoré Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. septembra 2013 sp. zn. 21CoE/118/2013 odmietol. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, ktoré bolo uznesením D. súdu Z. republiky z XX. mája XXXX sp. zn. X P. XXX/XXXX takisto odmietnuté. D. uvedené rozhodnutie dovolacieho súdu žalobkyňa napadla ústavnou sťažnosťou, ktorej Q. súd Z. republiky nálezom zo 4. júla XXXX sp. zn. L.. ÚS XX/XXXX vyhovel a napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci na ďalšie konanie D. súd Slovenskej republiky o dovolaní žalobkyne opätovne rozhodol (v poradí druhým) uznesením z 30. novembra 2017 sp. zn. 4 Oboer 35/2017 tak, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozhodol (v poradí druhým) uznesením z

25. mája 2018 sp. zn. 18CoE/524/2016, ktorým odvolaním napadnuté uznesenie exekučného súdu prvej inštancie zmenil tak, exekúciu vedenú proti žalobkyni na základe rozhodcovského rozsudku ako nulitného exekučného titulu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

1.3. Žalovaná medzičasom, t. j. od vydania poverenia na vykonanie exekúcie až do zastavenia exekúcie, formou zrážok z iných príjmov (dôchodku) vymohla od žalobkyne vo svoj prospech odmenu exekútora vo výške 567,03 eur a náhradu hotových výdavkov vo výške 214,90 eur s DPH vo výške 113,41 eur, t. j. celkom 895,34 eur. Žalobkyňa túto sumu považuje za bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na strane žalovanej v dôsledku prijatia plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, pretože predmetná exekúcia vôbec nemala byť vedená a bola právoplatne zastavená a vyhlásená za neprípustnú.

1.4. K otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovanej ako súdnej exekútorke v predmetnom civilnom sporovom konaní poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. februára 2013 sp. zn. II. ÚS 165/2015, v ktorom ústavný súd konštatoval, že v súvislosti s rozhodovaním exekučného súdu o trovách exekúcie a o odmene exekútora má exekútor postavenie účastníka exekučného konania, kde prevažuje aspekt jeho postavenia ako osoby vykonávajúcej slobodné povolanie, ktorá má ekonomický záujem na priebehu a výsledku exekučného konania, a preto v tejto pozícii nemôže byť súdny exekútor zároveň v postavení nositeľa štátnej moci. V tejto časti exekučného konania je súdny exekútor nositeľom základných práv a slobôd a o jeho právach a povinnostiach rozhoduje exekučný súd, čo teda znamená, že súdny exekútor môže byť subjektom zodpovedným z titulu bezdôvodného obohatenia, pretože vzťah medzi ním a povinným čo do trov exekučného konania nie je verejnoprávny. Z toho potom žalobkyňa vyvodila, že pre absenciu exekučného titulu (nulitného rozhodcovského rozsudku) nemalo vôbec byť exekútorovi vydané poverenie na vykonanie exekúcie a nemalo dôjsť ani k samotnému výkonu exekúcie. Tieto skutočnosti mal exekučný súd posúdiť ex offio hneď po podaní návrhu na začatie exekúcie, a nie až s odstupom viacerých rokov v dôsledku konštatovania porušenia základných práv a slobôd žalobkyne ústavným súdom. V danom prípade teda absentoval právny dôvod, ktorý by oprávňoval žalovanú ponechať si vymožený „prospech“ na úkor žalobkyne, a preto treba tento prospech (odmenu a náhradu hotových výdavkov s DPH) právne kvalifikovať ako bezdôvodné obohatenie.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého pri výkone exekučnej činnosti v dôsledku prijatia plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, neuznáva v celom rozsahu a navrhla žalobu žalobkyne ako neopodstatnenú zamietnuť.

2.1. V predmetnom exekučnom konaní po tom, ako odvolací súd v poradí prvým rozhodnutím právoplatne odmietol odvolanie žalobkyne proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým odklad exekúcie nepovolil a návrh na zastavenie exekúcie zamietol, vydala 26. októbra 2016 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami z iných príjmov - dôchodku. Na základe tohto exekučného príkazu jej boli každý mesiac pripisované na účet vymožené peňažné prostriedky, ktoré Sociálna poisťovňa držala v depozite. Hneď po tom, ako jej bolo doručené v poradí druhé uznesenie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol, že exekúciu vyhlasuje za neprípustnú, dňa 2. júla 2018 zrušila príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami z iných príjmov a sumu zrazenú až po vydaní tohto uznesenia odvolacieho súdu riadne vrátila žalobkyni (povinnej). K uvedenému dňu Sociálna poisťovňa vykonala žalobkyni zrážky z dôchodku vo výške 3 730,51 eur, z toho v prospech oprávneného 2 835,17 eur, trovy exekúcie 567,50 eur (t. j. 20 % odmena) s DPH 113,50 eur a náhrada hotových výdavkov 214,34 eur.

2.2. Žalovaná v predmetnom exekučnom konaní vykonávala exekučnú činnosť ako zverený výkon štátnej moci na základe poverenia súdu, ktoré ju oprávňovalo na úkony, ktorých účelom je vymoženie prisúdenej pohľadávky na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktoré ona sama už nemôže dodatočne preskúmať z hľadiska jeho správnosti a zákonnosti. Po vydaní poverenia má súdny exekútor povinnosť vykonať exekúciu, inak by mohol spôsobiť prieťahy v exekučnom konaní a vystaviť sa disciplinárnej zodpovednosti. Podľa Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti patrí súdnemu exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času zvýšené o daň z pridanej hodnoty. Na základe uvedeného preto v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na jej strane, a teda v predmetnom konaní jej nesvedčí pasívna vecná legitímácia.

2.3. K nálezovi Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 165/2012 poznamenala, že tento nie je možné aplikovať na predmetný právny vzťah, pretože v danom prípade exekučný súd nerozhodoval o trovách exekúcie osobitným rozhodnutím. V predmetnom konaní teda na rozdiel od prípadu, ktorým sa zaoberal ústavný súd, nebolo vydané ani zrušené žiadne rozhodnutie exekučného súdu o povinnosti nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi, čo teda znamená, že nález ústavného súdu na prejednávanú vec nedopadá pre odlišnosť skutkového stavu.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa so všetkými predloženými listinnými dôkazmi, a to dekrétom Slovenskej komory exekútorov z 21. decembra 2015 o určení nástupcu súdneho exekútora M.. M. G.; upovedomením o začatí exekúcie z 10. júna 2012; príkazom na začatie exekúcie zrážkami z iných príjmov z 10. júna 2012; exekučným príkazom na vykonanie exekúcie zrážkami z iných príjmov z 26. októbra 2016; nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2017 sp. zn. II. ÚS 40/2017; uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2017 sp. zn. 4 Oboer 35/2017; uznesením Krajského súdu v Bratislave z 25. mája 2018 sp. zn. 18CoE/524/2016; uznesením Okresného súdu Pezinok z 13. februára 2019 č. k. 1Er/353/2012-393; konečným vyúčtovaním exekučného konania sp. zn. 1Er/353/2012, EX 208/2012; predžalobnou výzvou na vydanie bezdôvodného obohatenia z 9. júna 2020, ako aj a ostatným obsahom spisu, a zistil tento skutkový stav:

4.1. Na Okresnom súde Pezinok ako exekučnom súde sa pod spisovou značkou 1Er/353/2012, EX 208/2012, viedlo exekučné konanie vo veci oprávnenej Majetkový Holding, a.s., proti povinnej V. D. (žalobkyni) o vymoženie pohľadávky 4 699,35 eur s príslušenstvom, ktorá bola oprávnenej prisúdená rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s., z 28. júna 2011 sp. zn. A1010010.

4.2. Na vykonanie uvedenej exekúcie bol poverený súdny exekútor M.. M. G., a to na základe poverenia Okresného súdu Pezinok z 21. mája 2012 č. XXXX*XXXXXX.

4.3. Súdny exekútor M.. M. G. vydal 10. júna 2012 upovedomenie o začatí exekúcie [ktoré bolo povinnej (žalobkyni) doručené 14. júna 2012] a príkaz na začatie exekúcie zrážkami z iných príjmov, ktorý bol adresovaný Sociálnej poisťovni - ústrediu, aby vykonávala zrážky z dôchodku povinnej (žalobkyne).

4.4. Povinná (žalobkyňa) podala v rámci predmetného exekučného konania návrh na odklad exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že exekučný titul, ktorý je podkladom pre vedenie predmetnej exekúcie, vydal rozhodcovský súd, ktorý si založil svoju právomoc na rozhodcovskej doložke, ktorá bola ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve neplatná.

4.5. Okresný súd Pezinok uznesením zo 16. mája 2013 č. k. 1Er/353/2012-161 návrh povinnej na odklad exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podala povinná odvolanie.

4.6. Krajský súd v Bratislave na odvolanie povinnej uznesením z 30. septembra 2013 sp. zn. 21CoE/118/2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 16. októbra 2013, odvolanie povinnej odmietol. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala povinná dovolanie.

4.7. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie povinnej uznesením z 25. mája 2015 sp. zn. 4 Oboer 331/2014 dovolanie povinnej odmietol. Toto rozhodnutie dovolacieho súdu napadla povinná ústavnou sťažnosťou.

4.8. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 4. júla 2017 sp. zn. II. ÚS 40/2017 sťažnosti povinnej vyhovel a uznesenie dovolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4.9. Po vrátení veci na ďalšie konanie Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie povinnej uznesením z 30. novembra 2017 sp. zn. 4 Oboer 35/2017 napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4.10. Po vrátení veci na ďalšie konanie Krajský súd v Bratislave na odvolanie povinnej napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že predmetnú exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

4.11. Z dekrétu o určení nástupcu súdneho exekútora, vydaného Slovenskou komorou exekútorov 21. decembra 2015, vyplýva, že M.. N. N. K. (žalovaná) bola určená za nástupcu odvolaného súdneho exekútora M.. M. G..

4.12. Súdna exekútorka M.. N. N. K. (žalovaná) vydala 26. októbra 2016 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami z iných príjmov, ktorý bol adresovaný Sociálnej poisťovni - ústrediu ako platiteľovi dôchodku povinnej (žalobkyni).

4.13. Z predloženého konečného vyúčtovania exekučného konania vedeného na Okresnom súde Pezinok pod spisovou značkou 1Er/353/2012, EX 353/2012 vyplýva, že od povinnej bola vymožená suma 3 730,51 eur, pozostávajúca zo sumy vymáhanej pohľadávky oprávnenej 2 835,17 eur, odmeny exekútora 567,03 eur, náhrady hotových výdavkov 214,90 eur a dani z pridanej hodnoty 113,41 eur.

4.14. Okresný súd Pezinok uznesením z 13. februára 2019 č. k. 1Er/353/2012-393 uložil oprávnenej povinnosť zaplatiť povinnej náhradu trov exekučného konania v úhrnej výške 1 181,93 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

4.15. Žalobkyňa prostredníctvom e-mailovej komunikácie požiadala žalovanú o vydanie bezdôvodného obohatenia listom z 9. júna 2020, a to v dodatočnej lehote do 12. júna 2020.

4.16. Všetky vyššie uvedené skutkové okolnosti neboli medzi stranami sporné.

5.1. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

5.2. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

5.3. Podľa § 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle. Pri výkone svojej činnosti je viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, zákonmi, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na ich vykonanie a rozhodnutím súdu vydaným v exekučnom konaní.

5.4. Podľa § 5 ods. 1 Exekučného poriadku v súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa.

5.5. Podľa § 5 ods. 2 Exekučného poriadku vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci.

5.6. Podľa § 46 ods. 1 Exekučného poriadku exekútor poverený vykonaním exekúcie sa postará o jej vykonanie.

5.7. Podľa § 46 ods. 4 Exekučného poriadku plnenia prijaté alebo vymožené z majetku povinného sa na úhradu pohľadávky použijú v tomto poradí: a/ trovy exekútora, b/ istina vymáhanej pohľadávky, c/ príslušenstvo vymáhanej pohľadávky priznané exekučným titulom, d/ trovy oprávneného.

5.8. Podľa § 46 ods. 5 prvej vety Exekučného poriadku z prijatého plnenia sa na pohľadávku podľa odseku 4 písm. a/ použije vždy najviac 24 % plnenia, zvyšok prijatého plnenia sa použije na pohľadávku podľa odseku 4 písm. b/; na pohľadávky podľa odseku 4 písm. c/ a d/ sa prijaté plnenia použijú až po zániku pohľadávky podľa odseku 4 písm. b/.

5.9. Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

5.10. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

5.11. Podľa § 61 Exekučného poriadku navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.

6.1. Predmetom rozhodovaného sporu je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť na strane žalovanej pri výkone exekučnej činnosti tým, že žalovaná ako súdna exekútorka použila z vymožených plnení z majetku povinnej (žalobkyne) na trovy exekútora (odmenu exekútora a náhradu hotových výdavkov) sumu 895,34 eur, hoci predmetná exekúcia bola vyhlásená za neprípustnú a právoplatne bola zastavená.

6.2. Žalobkyňa považuje uvedené získané plnenie (majetkový prospech) predstavujúce trovy exekútora vo výške 895,34 eur za bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol (porov. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

7. Rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo meritórne rozhodnutie rozhodovaného sporu, bolo, či žalovanej ako súdnemu exekútorovi svedčí vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku pasívna vecná legitímácia.

7.1. Žalobkyňa s odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 165/2012 tvrdí, že pri rozhodovaní exekučného súdu o trovách exekúcie a o odmene exekútora má súdny exekútor postavenie účastníka exekučného konania, a nie nositeľa štátnej moci, a preto súdny exekútor môže byť subjektom zodpovedným z titulu bezdôvodného obohatenia. A zároveň, ak samotná exekúcia ako neprípustná nemala byť vôbec vedená, všetky vymožené finančné prostriedky v tejto exekúcii predstavujú bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa si preto nemohla uplatniť nárok na vydanie trov uhradených v prospech exekútora (žalovanej) voči oprávnenej alebo štátu, pretože toto plnenie sa nedostalo do majetkovej sféry oprávnenej ani štátu, ale žalovanej ako súdnej exekútorke.

7.2. Žalovaná tvrdí, že predmetnú exekúciu viedla na základe riadne vydaného poverenia súdu na vykonanie exekúcie, a preto bola až do právoplatnosti uznesenia o jej zastavení vedená legitímne a dôvodne. Súdnemu exekútorovi zo zákona patrí za výkon exekučnej činnosti odmena, a preto nemôže na jeho strane nastať bezdôvodné obohatenie, aj keď neskôr prišlo k zastaveniu exekúcie. V danom prípade teda nebolo plnené na základe rozhodnutia súdu, ktoré neskôr bolo zrušené - teda na základe právneho dôvodu, ktorý odpadol -, ale na podklade poverenia na vykonanie exekúcie (ktorým bola poverená aj na vymoženie trov exekúcie), ktoré nebolo neskôr zrušené, ale po vymožení pohľadávky bolo vrátené exekučnému súdu.

8. Z porovnania stranami označených skutkových tvrdení (ktoré sú zhodné), predložených dôkazov a predostretej právnej kvalifikácie (ktorou ale súd nie je viazaný) je zrejmé, že prejednávaný spor nie je sporom skutkovým, ale sporom právnym, ktorého podstata spočíva v tom, či možno odmenu exekútora a náhradu hotových výdavkov získanú zo zrazenej sumy z príjmu povinnej (žalobkyne) na základe vydaného poverenia exekučného súdu na vykonanie exekúcie a pred zastavením exekúcie považovať za bezdôvodné obohatenie, ktoré nastalo u súdneho exekútora na úkor povinnej.

9. Pri riešení tejto právnej otázky sa súd prikláňa k právnej argumentácii žalovanej, a to že takto získané plnenie nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie, ktoré je súdny exekútor - žalovaná povinná vydať, a preto dospel k záveru, že v konaní nie je daná jej pasívna vecná legitímácia, čo spôsobuje procesný následok v podobe neúspechu v spore.

10.1. Z vykonaného dokazovania súd mal preukázané, že odmena a náhrada hotových výdavkov žalovanej ako súdnej exekútorke nebola získaná na základe osobitného rozhodnutia exekučného súdu (pri ktorom by jej svedčilo „len“ postavenie účastníčky exekučného konania), ktoré by bolo neskôr v rámci určitého formalizovaného postupu (inštančného alebo ústavného prieskumu) zrušené. V danom prípade teda nebolo zrušené právoplatné a vykonateľné rozhodnutie exekučného súdu o povinnosti nahradíť trovy exekúcie v konkrétnej súdom priznanej výške (t. j. právny dôvod, na základe ktorého sa plnilo, a ktorý by dodatočne odpadol), a preto získané plnenie žalovanej nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

10.2. So zreteľom na uvedené je potrebné skonštatovať, že žalobkyňou poukazovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 165/2012 nedopadá na zistený skutkový stav prejednávanej veci (nie je k skutkovému stavu veci dostatočne priliehavý), pretože ústavný súd sa v tomto svojom rozhodnutí zaoberal práve prípadom, kedy sa žalobca domáhal vydania plnenia zaplateného na základe uznesenia exekučného súdu o povinnosti nahradíť trovy exekúcie, ktoré bolo neskôr zrušené ústavným súdom v rámci prieskumu jeho ústavnosti. O takýto prípad ale v prejednávanej veci nešlo.

11. V prejednávanej veci išlo o prípad, kedy odmena a náhrada hotových výdavkov žalovanej ako súdnej exekútorke bola získaná zo zrazenej sumy z príjmu (dôchodku) žalobkyne ako povinnej, proti ktorej sa viedla exekúcia.

11.1 Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalovanej (resp. jej predchodcovi súdnemu exekútorovi M. M. G.) bolo exekučným súdom vydané poverenie na vykonanie exekúcie na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu. Exekučný súd má síce možnosť preskúmať, či rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, v ktorom bolo možné namietať a preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, a v nadväznosti na to návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť alebo už vedenú exekúciu zastaviť, avšak exekútorovi takéto oprávnenie už nepatrí. Exekútor je v zmysle § 3 druhej vety in fine Exekučného poriadku pri výkone svojej exekučnej činnosti viazaný rozhodnutím súdu v exekučnom konaní a sám už nemá právomoc dodatočne preskúmať exekučný titul alebo exekučným súdom vydané poverenie na vykonanie exekúcie z hľadiska ich správnosti a zákonnosti ako ďalší kvázi inštančný orgán mimo zákonom upraveného inštančného postupu. To potom znamená, že exekútor po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie (a po márnom uplynutí lehoty na podanie námietok proti exekúcii alebo po ich právoplatnom zamietnutí exekučným súdom) má povinnosť k vykonaniu exekúcie pristúpiť (porov. § 46 ods. 1 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého exekútor poverený vykonaním exekúcie sa postará o jej vykonanie), inak sa môže vystaviť riziku disciplinárnej zodpovednosti za prietahy v exekučnom konaní (porov. § 220 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku).

11.2. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaná ako súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie v predmetnej exekučnej veci po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia exekučného súdu, ktorým zamietol návrhy povinnej (žalobkyne) na povolenie odkladu exekúcie a na zastavenie exekúcie, vydala 26. októbra 2016 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie zrážkami z iných príjmov, ktorým Sociálnej poisťovni ako platiteľovi dôchodku povinnej (žalobkyne) prikázala poukazovať sumy zrazené z jej dôchodku na svoj bankový účet. Počas trvania výkonu exekúcie bola týmto spôsobom z dôchodku žalobkyne zrazená úhrnná suma 3 730,51 eur, z ktorej oprávnenej bolo vyplatených 2 835,17 eur a vo zvyšnej sume 895,34 eur (t. j. 24 % z celkovej zrazenej sumy) si žalovaná uspokojila svoju pohľadávku na trovách exekútora.

12. Vykonávanie zrážok zo mzdy a z iných príjmov je jedným zo zákonom predpokladaných spôsobov vykonania exekúcie, a teda predstavuje výkon exekučnej činnosti, ktoré sa považuje za výkon verejnej

moci a v súvislosti s ktorým má súdny exekútor postavenie verejného činiteľa (porov. § 5 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku). Pri vykonaní každej jednej zrážky z príjmu povinného teda súdny exekútor vystupuje ako nositeľ verejnej moci, ktorý postupuje na základe poverenia na vykonanie exekúcie vydaného exekučným súdom, ktorým je súdny exekútor viazaný. Pokiaľ súdny exekútor zrazí z príjmu povinného určitú sumu na vymożenie prisúdenej povinnosti presne špecifikovanej v poverení na vykonanie exekúcie, má zo zákona nárok si časť sumy z tejto zrážky (maximálne 24 % vymoženého plnenia) započítať (použiť, uspokojiť) na trovy exekúcie (porov. § 46 ods. 4 a 5 Exekučného poriadku). Vykonaním zrážky z príjmu povinného na základe vydaného poverenia na vykonanie exekúcie a jej následným vyplatením oprávnenému, resp. ponechaním si jej časti exekútorom za účelom uspokojenia trov exekúcie preto nevzniká bezdôvodné obohatenie ani na strane oprávneného, ani na strane súdneho exekútora, pretože nejde o plnenie bez právneho dôvodu, ale o zákonom predpokladaný výkon exekučnej činnosti, v ktorom zrážka z príjmu bola vykonaná a následne vyplatená z pozície orgánu verejnej moci plniaceho zverený výkon štátnej moci. Z tohto dôvodu prijaté plnenie z vykonanej zrážky z príjmu nemôže byť bezdôvodným obohatením, pretože má svoj základ v Exekučnom poriadkom upravenom procesnom postupe.

12.1. K uvedenému je ešte potrebné dodať, že vymożenie plnenia v rámci výkonu exekučnej činnosti (v danom prípade prostredníctvom zrážok zo mzdy a z iných príjmov) nie je možné považovať za bezdôvodné obohatenie aj kvôli jeho nezvratnému charakteru. Ten vyplýva z § 61 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.

13. Ak po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie dôjde k vyhláseniu exekúcie za neprípustnú a k jej zastaveniu, pričom už časť prisúdenej pohľadávky bola na základe tohto poverenia vymožená, nemôže ísť ani o bezdôvodné obohatenie z titulu plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. V tomto prípade bolo plnenie nútené vymožené nie na základe hmotnoprávneho titulu, ale na základe osobitného zákonom predpokladaného procesného postupu (t. j. exekúcie). Ak sa už raz vedenie exekúcie začalo, nemôže toto vedenie exekúcie dodatočne „odpadnúť“; možno ho len zastaviť, ak sú pre to splnené zákonom predpokladané podmienky. Pokiaľ sa „dodatočne“ zistí, že tento osobitný zákonom predpokladaný proces (t. j. exekúcia) vôbec nemal byť vedený, pretože už od počiatku neboli na to splnené podmienky, je potrebné medzičasom vzniknutú ujmu povinného právne kvalifikovať ako škodu, za ktorú ale nezodpovedajú jednotlivé subjekty, ktoré sa tohto zákonom predpokladaného procesu zúčastnili a ktoré sú len objektom (adresátom) tejto procesnoprávnej úpravy (t. j. súdny exekútor či oprávnený), ale samotný štát, ktorý tento proces formou zákona vytvoril a ktorý na seba preberá zodpovednosť za nesprávne rozhodnutie ním kreovaného štátneho orgánu (exekučného súdu), ktorý pochybil pri skúmaní a vyhodnotení splnenia podmienok pre začatie a vedenie tohto osobitného formalizovaného procesu (t. j. exekúcie).

14.1. Konkludujúc uvedené, súd uzatvára, že plnenie získané žalovanou ako súdnou exekútkou poverenou na vykonanie exekúcie v predmetnom exekučnom konaní na základe vykonaných zrážok z iných príjmov - dôchodku žalobkyne (povinnej) do právoplatného rozhodnutia exekučného súdu, ktorým predmetnú exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju, nemožno právne kvalifikovať ako bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, pretože išlo o plnenie získané (vymožené) na základe dovtedy legitímne vedenej exekúcie na základe rozhodnutia exekučného súdu (poverenia na vykonanie exekúcie), ktorým bola žalovaná ako súdna exekútko viazaná a ktoré ju ako nositeľa štátnej moci zaväzovalo postarať sa o jej vykonanie.

14.2. So zreteľom na to, že žalobou uplatnené plnenie nie je bezdôvodným obohatením, ktoré je žalovaná povinná vydať, znamená to, že žalovaná nie je subjektom zodpovedným z titulu bezdôvodného obohatenia, a teda jej v konaní nesvedčí pasívna vecná legitímácia. Z tohto dôvodu súd žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

15. Záverom sa už len žiada dodať, že obdobný záver zaujal i Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 225/2017, v ktorom ako ústavne udržateľný vyhodnotil právny názor, v zmysle ktorého ak súdny exekútor vykonal svoju činnosť a vymohol pohľadávku oprávneného v súlade s Exekučným poriadkom na základe poverenia súdu, ktoré ho oprávňovalo na úkony, ktorých účelom bolo vymożenie prisúdenej pohľadávky oprávneného proti povinnému, patrí mu po vymožení predmetu exekúcie odmena, ktorá nemôže byť bezdôvodným obohatením (t. j. v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ani majetkovým prospechom získaným z nepoctivých zdrojov na úkor povinného, ktoré by mu bol súdny exekútor povinný v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať), a to ani

po zrušení exekučného titulu, či po zastavení alebo ukončení exekúcie. Po zrušení exekučného titulu, resp. zastavení alebo ukončení hoci aj neprípustnej exekúcie, síce vznikol povinnému voči štátu nárok zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v rozsahu vymožených trov exekúcie, nie však nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči súdnemu exekútorovi.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

16.1. Žalovaná mala v konaní plný úspech, preto jej proti neúspešnej žalobkyňi vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

16.2. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa nie jej osobou s právnickým vzdelaním nie je bez ďalšieho dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov úspešnej žalovanej. A rovnako týmto dôvodom nie je ani skutočnosť, že žalovaná sama má právnické vzdelanie a prejednávane konanie sa priamo dotýka oblasti, ktorej sa profesijne venuje. Právny poriadok totižto priznáva každému právo nechať sa zastúpiť v konaní pred súdom kvalifikovaným zástupcom (advokátom), a to aj osobe, ktorá sama má právnické vzdelanie. Napokon, predmet prejednávanej veci sa týkal vyriešenia právnej otázky, či možno plnenie (odmenu exekútora) získané pri výkone exekučnej činnosti na základe vykonaných zrážok z príjmu povinného považovať za bezdôvodné obohatenie, čo aj vzhľadom na argumentáciu žalobkyne nálezom ústavného súdu a vyhodnotenia jeho dopadu a záverov na skutkový stav prejednávanej veci rozhodne nebola otázka len jednoduchého právneho posúdenia. Vyriešenie tejto otázky sa síce vecne dotýka oblasti, ktorej sa žalovaná ako súdna exekútorka profesijne venuje, avšak zjavne presahovalo rozsah jej činnosti ako exekútora v zmysle Exekučného poriadku. Trovy právneho zastúpenia vynaložené žalovanou v predmetnom civilnom sporovom konaní preto súd považoval za odôvodnené, ktoré vznikli v súvislosti s bránením jej práva.

16.3. O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava III. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.